

DETERMINATION OF PRE-SERVICE CLASSROOM TEACHERS' ATTITUDES TOWARDS THE COURSE OF "PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS CULTURE"¹

Osman DALAMAN

*Dr. Instructor, Necmettin Erbakan University, odalaman@konya.edu.tr
ORCID Number: 0000-0001-9265-0446*

Erdil DURUKAN

*Dr. Instructor, Balıkesir University, erdurukan@hotmail.com,
ORCID Number: 0000-0002-1627-1338*

Süleyman CAN

*Assoc. Prof. Dr., Muğla Sıtkı Koçman University, scan0767@gmail.com,
ORCID Number: 0000-00033150-7843*

Received: 15.02.2018

Accepted: 19.06.2018

ABSTRACT

The purpose of the current study is to investigate the pre-service classroom teachers' attitudes towards the course of "Physical Education and Sports Culture" in relation to variables of gender, the father's profession, age, the reason for selecting the department of classroom teacher education and the university attended. The universe of the study consists of 2nd year students attending the Classroom Teacher Education Departments of Elementary Education Programs at the Education Faculties of Konya Necmettin Erbakan University (KNEÜ) and Muğla Sıtkı Koçman University (MSKÜ) in 2014-2015 academic year. In the present study, "Scale of Attitudes towards the Course of Physical Education and Sports Culture" (BESKDTÖ) developed by the researcher after seeking expert opinions was employed to collect data. The scale includes four items to elicit the personal information of the participants and 24 items to elicit their attitudes towards the course of physical education and sports culture. In the study, five-point Likert Type scale was used. In the analysis of the data, SPSS 16.0 program package was used and frequencies were calculated and t-test, one-way variance analysis (ANOVA) were run. It was found that the pre-service teachers' attitudes towards the course of physical education and sports culture do not vary significantly depending on gender, the father's profession and age variables. However, the reason for selecting the classroom teacher education department and the university attended were found to have significant effect on their attitudes. The attitudes of the participants attending KNEÜ were found to be more positive than those of the participants attending MSKÜ.

Keywords: Classroom teacher, physical education course, sports culture course, attitude scale.

¹ The current study was presented as a summary presentation in the 7th International Educational Research Congress

INTRODUCTION

It is an indisputable fact that education has an important place in the general development of societies (Gökyer, 2009: 68). For this reason, the concept of education is one of the most important concepts of our time and is considered to be a concept to be emphasized. Education is believed to play an important role in finding solutions to the problems encountered by people. There are many definitions of education as well as psychological and philosophical interpretations of it (Başer, 2009: 8). When defined in the simplest of terms, education is a behavior changing process (Türkoğlu, 2005: 43). When considered conceptually, education is defined as the activities that promote individual and collective development and that enable individuals and societies to move towards certain objectives. In a general sense, as a concept, education refers to a system leading to developments in behaviors, knowledge, skills or other characteristics of individuals (Başer, 2009: 9). Harmandar (2004: 3) defines education “ as the process of changes of behaviors that make the conveyance of knowledge, skills and values that allow societies to reach come certain living standards to future generations.”

What is expected from education is to unearth the hidden powers people possess and to develop them to the possible greatest extent. The training of people as a whole with their mental, emotional, physical and social aspects is one of the basic principles of contemporary education. Accomplishment of the objectives of education in accordance with the above mentioned principles requires the physical training of individual besides their mental training. Thus, physical education and sports courses are regarded as an integral part of modern education system because physical education and sports courses are viewed to be a means of teaching how to act and developing students’ learning skills through actions (Kangalgil, Hünük and Demirhan, 2006: 49).

Physical education and sports are of great importance in terms of the tasks and objectives people in society need to accomplish in their lives. Physical education and sports activities in the modern society have begun to be used as a powerful educational tool in the solution of social problems by broadening individuals’ areas of interest so that they can respond to their different expectations. When considered conceptually, physical education and sports are defined as planned and conscious activities that fulfill the function of socializing within the educational system as well as of ensuring the physical, spiritual and mental development of people, thus complementary to basic educational activities (Çelik and Pulur, 2011: 116).

Çoban and Unveren (2007: 1) defined physical education as "the unity of physical acts that contribute to the physical, mental and spiritual development of the individual in the process of socialization". According to this definition, physical education is regarded as a set of goal-oriented, program-based activities performed individually or in groups on the basis of a physical and mental infrastructure. Hekim (2015: 53) defines physical education as "educational activities that are often carried out physically in the context of certain rules to promote physical, mental, social and motor development in the individual". Açıık (2006: 1); on the other hand, defines physical education as "activities that enable the individual to make contributions to his/her personal development and to social development while promoting his/her own physical and spiritual development and protecting his/her bodily integrity". When conceptually considered, the attitude is defined as the continuous

organization of individuals' their own worlds of perceptions; that is, the continuous organization of their excitements, motivations, learning and cognitive processes. In other words, the attitude refers to the individual's state of being ready for displaying a certain behavior towards objects or concepts or situations (Ekici, Bayrakdar and Hacicaferoğlu, 2011: 831). Attitudes can be positive or negative. Thus, attitudes can be claimed to be not fixed. Within the education system, students' attitudes towards their lessons can be positive or negative (Çelik and Pulur, 2011: 117).

The first studies on the concept of attitude were initiated in the field of social psychology and the concept of attitude makes up a key word of social psychology. However, with the development of research in the field of behavioral sciences, the attitude has become the subject of research in many fields. As a matter of fact, from the day when the concept of attitude first emerged, it has been used frequently in administrative and theoretical studies in the field of psychology, and research on the concept of attitude has become widespread in social sciences such as anthropology, history, political science and economics over time (İnceoğlu, 2010: 6-7). As attitudes affect people's behaviors, research on the concept of attitude is still popular (Güllü and Güçlü, 2009: 139). The positive attitudes of students towards the classes contribute to the motivation of teachers and delivery of more efficient lessons (Çelik and Pulur, 2011: 117). On the other hand, negative attitudes towards classes reduce the students' interest in lessons. Over time, this leads to a decrease in the degree to which students participate in lessons, to problems created by students in the class, to a decrease in the importance attached to the course and to challenges to the effective delivery of lessons (Güllü and Güçlü, 2009: 139). In the literature, it has also been reported that students' attitudes towards courses affect their education life and academic achievement. The main reason for this is that fact that attitudes are affective factors shaping people's behaviors (Hünük, 2006: 1).

Teachers teaching physical education classes have an important role to play for students to develop positive attitudes towards the course of physical education and to acquire the qualifications designated for them through the physical education course because physical education teachers are in the position of the administrators of the activities performed in physical education classes. Besides, it is very important for the teachers to have the necessary physical skills in physical education courses and to pass the knowledge to the students efficiently so that physical education lessons can be delivered effectively (Ünlü and Aydos, 2007: 41).

It is required for pre-service classroom teachers to take the course of "Physical Education and Sports Culture" for a total of three hours; one hour in theory and two hours in practice, a week in the third term of their undergraduate education. The content of this course is stated to be as follows; "Physical education and sports culture time course aims to give general information about the role of physical education in human development, elementary education first level students' motor developmental characteristics, exercises for healthy life, arrangements in physical education lessons, walks, turns, sequencing, physical education course materials and equipments and their features, free gymnastic activities, individual and paired gymnastic exercises, exercises in vehicle and vehicle practice, physical disabilities and injuries during daily activities, injuries, general information about sports and life, our country and sports, exercises made with certain

equipments, injuries during physical education lessons and daily life while doing physical exercises, strains, first-aid, basic techniques and principles of athletics, sports and health, sports and social life, sports and life, our country and sports, Olympics” (www, 2018).

Thus, production of data about the professional competences and attitudes of prospective physical education and sports teachers towards sports will help to take necessary measures for more effective delivery of physical education and sports classes. As known, graduates of the classroom teacher education departments of education faculties can also teach physical education and sports lessons during their professional lives. There is no doubt that the training received by pre-service classroom teachers during their university years is of great importance in the formation of their attitudes towards physical education and sports classes and professional competences. Therefore, enhancing the attitudes of pre-service classroom teachers towards physical education and sports course will contribute to the effective delivery of these lessons by the classroom teachers during their professional lives. In order to improve the attitudes of classroom teachers towards physical education and sports lessons, it is very important to know the parameters that affect the attitudes of pre-service teachers towards this course. In this regard, the current study aimed to investigate the pre-service classroom teachers’ attitudes towards the course of physical education and sports culture.

METHOD

The current study employed the survey model, one of the empirical (observation-based) research methods widely used in the field of educational sciences. The empirical studies are used to find answers to the questions researchers are pursuing, to test whether the questions pursued are correct or false by developing hypotheses, making use of questionnaires or scales. In such studies based on observations, researchers subject the data collected in the study to statistical analyses in order to test their hypotheses. One of the empirical study types, the survey method is a descriptive study method used to determine the characteristics of the large samplings (marital status, age, gender etc.) (Can, 2014: 8).

Study Group

The universe of the study is comprised of the second-year students attending the departments of classroom teacher education in the education faculties of Konya Necmettin Erbakan University and Muğla Sıtkı Koçman University in 2014-2015 academic year. The sampling of the universe consists of a total of 186 pre-service classroom teachers of whom 124 are from the department of classroom teacher education in the education faculty of Necmettin Erbakan University and 62 are from the department of classroom teacher education in the education faculty of Muğla Sıtkı Koçman University. These students were selected by means of the non-random purposive sampling method.

Data Collection Tools

In the current study, “Personal Information Form” and “The Scale of Attitude towards the Course of Physical Education and Sports Culture (BESKDTÖ)” were used to collect data.

Personal Information Form: The form developed by the researcher is comprised of five questions aiming to collect information about the independent variables of gender, age father's job, the reason for the selection of the profession of classroom teaching and the university attended.

The Scale of Attitude towards the Course of Physical Education and Sports Culture (BESKDTÖ): The related literature was reviewed by the researcher to develop the attitude scale to elicit the pre-service teachers' attitudes towards the course of physical education and sports. This scale is a uni-dimensional scale consisted of 24 items. The scale is in the form of a 5-point Likert scale whose items are scored as, (1) "Strongly disagree", (2) "Disagree", (3) "Undecided", (4) "Agree" and (5) "Strongly agree". The reliability-validity study of the scale was conducted on the data collected from 186 pre-service classroom teachers. The findings obtained from the factor analysis of the scale are given in Table 1.

Table 1. The Results of the Factor Analysis Conducted on the Data Collected from BESKDTÖ

Items	Factor Loading
Item 5	,865
Item 1	,860
Item 8	,844
Item 3	,841
Item 18	,840
Item 2	,838
Item 19	,834
Item 16	,832
Item 17	,807
Item 4	,805
Item 10	,782
Item 12	,777
Item 24	,776
Item 15	,762
Item 14	,753
Item 21	,751
Item 7	,740
Item 23	,736
Item 11	,730
Item 9	,727
Item 6	,724
Item 13	,632
Item 22	,609
Item 20	,465

As can be seen in Table 1, it is seen that the highest factor loading belongs to Item 5 (.865) and the lowest factor loading belongs to Item 20 (.465). In the literature, it is reported that items with a factor loading smaller than 0.32 need to be excluded from the scale (Çokluk et al., 2012:223). As a result of the factor analysis conducted in the current study, the factor loading of all the items were found to be higher than .32; thus, none of the items were discarded from the scale. The results of the factor analysis applied to see how many factors can be derived from the items, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) value was found to be 0.958. In addition to this, Bartlett test value was found to be significant ($p < 0.05$). KMO and Bartlett test values show that the scale is suitable for factor analysis (Çokluk et al., 2012:207-228). Scree Plot and the explained variance values were

examined. The point where the curve comes to a plateau in the Scree Plot is stated to be a suitable point to determine the number of factors (Özdamar, 2013:209-221). In the factor analysis conducted, it was seen that the curve in the Scree Plot disappears following the point 1. Thus, it was decided that the scale is uni-dimensional. The variance explained by the scale is 59.141%. The scale has a uni-dimensional structure constituted by 24 items. For the scoring of the scale, the arithmetic mean is calculated (total score / item number) and the obtained value indicates the attitude level of the person. The attitude level is scored as follows 1= the lowest, 5= the highest. As a result of the reliability analysis of the scale, Cronbach Alpha internal consistency was found to be .969. This value shows that the scale is highly reliable.

Application

The administration of the data collection tools was performed during the leisure time of the students before the course after the required permissions had been granted. The students were informed about the purpose of the study and the procedures to be followed while completing the data collection tools. The data collection tools were completed by the students on a volunteer basis. The collected data were evaluated by the researcher and the scales including incomplete or blank data were excluded from the study. Then, a total of 186 scales decided to be acceptable were coded and entered to the computer to be analyzed.

Data Analysis

In the analysis of the collected data, SPSS 22.0 program package was used. In order to determine the number of factors in the scale, Exploratory Factor Analysis was run. The analysis revealed that the scale is a uni-dimensional scale. Before comparing the participants' scale scores on the basis of their demographic features, it was investigated whether the data demonstrate a normal distribution. As a result of One Sample Kolmogorov-Smirnov test, it was found that the data do not have a normal distribution. Therefore, non-parametric tests were used in the comparison of the scale scores in relation to the demographic variables. While in the comparisons of the scale scores according to the variables of the university attended, gender Mann Whitney U test was used, in the comparisons made in relation to father's job, age and the reason for the selection of this department, Kruskal Wallis H test was used. Significance level was set to be $p < 0.05$.

FINDINGS

In this section, findings related to whether the pre-service classroom teachers' attitudes towards the course of physical education and sports culture depending on the variables of gender, age, father's job, the reason for the selection of the profession of classroom teaching and the university attended are presented.

Table 2. Comparison of the Participants' Attitudes towards the Course of Physical Education and Sports
Depending on the Gender Variable

Gender	N	X	Ss	Mean Rank	Rank Sum	U	p
Male	41	3,29	1,012	89,01	3649,5	2788,5	,545
Female	145	3,38	,898	94,77	13741,5		

As can be seen in Table 2, the participants' attitudes towards the course of physical education and sports culture do not vary significantly by gender ($p>0.05$).

Table 3. Comparison of the Participants' Attitudes towards the Course of Physical Education and Sports
Depending on the Age Variable

Age group	N	X	Ss	Mean Rank	χ^2	p
18-19 years old	57	3,18	1,016	82,70	3,865	,145
20-21 years old	116	3,43	,819	97,09		
21+ years old	13	3,52	1,280	108,85		

As can be seen in Table 3, the participants' attitudes towards the course of physical education and sports culture do not vary significantly by age ($p>0.05$).

Table 4. Comparison of the Participants' Attitudes towards the Course of Physical Education and Sports
Depending on the Reason for the Selection of their Department

	N	X	Ss	Mean Rank	χ^2	p
As I myself wanted	140	3,50	,855	100,95	13,063	,011
As my family wanted	20	2,97	1,082	72,85		
As my friends wanted	9	2,75	,825	56,11		
To find a job in the state	11	2,79	1,174	65,05		
With the encouragement of my teachers	6	3,49	,584	96,75		

As can be seen in Table 4, the participants' attitudes towards the course of physical education and sports vary significantly depending on their reason for the selection of this department ($p<0,05$). The mean attitude level of the students selecting their department out of their own volition is significantly higher than that of the students selecting it as their families or friends had wanted or due to job opportunities in state institutions ($p<0,05$).

Table 5. Comparison of the Participants' Attitudes towards the Course of Physical Education and Sports
Depending on the University they are Attending

University	N	X	Ss	Mean Rank	Rank Sum	U	p
N. Erbakan Uni.	124	3,53	,684	101,52	12588,5	2849,5	,004
M. Sıtkı Koçman Uni.	62	3,02	1,206	77,46	4802,5		

As can be seen in Table 6. the mean attitude level of the pre-service teachers studying in Necmettin Erbakan University is significantly higher than that of the pre-service teachers from Muğla Sıtkı Koçman University ($p < 0,05$).

DISCUSSION AND CONCLUSION

It was found that the pre-service teachers' attitudes towards the course of physical education and sports course do not vary significantly by gender. The reason for the male and female students' having similar attitudes towards the course of physical education and sports culture may be their having a similar sports background and their having similar expectations of the physical education and sports courses they have taken during their undergraduate education. Upbringing of the participants of the current study in similar social environments and their having similar social environments in the university they attend might have contributed to the emergence of this result. Zengin, Hekim and Hekim (2016: 3247) found that the reason behind the similar attitudes of male and female students towards the course of physical education and sports might be their living in similar social environments.

It was also found that the participating pre-service teachers' attitudes towards the course of physical education and sports do not vary significantly depending on the age variable. This might be because although the participants are from different age groups, they are in developmental periods similar to each other in terms of psycho-social development. In addition to this, as the pre-service teachers are in similar developmental periods, their expectations of the course of physical and sports culture course are identical, which might have led to emergence of this result.

It was found that the pre-service teachers' attitudes towards the course of physical education and sports culture vary significantly depending on the reason for selecting the department of classroom teacher education. The mean attitude level of the students selecting their department out of their own volition was found to be significantly higher than that of the students selecting it as their families or friends had wanted or due to job opportunities in state institutions. This might be because the pre-service teachers' views of the profession of teaching and perceptions of their professional self-efficacy vary depending on their reasons for selecting this teacher training department.

The participating pre-service teachers' attitudes towards the course of physical education and sports were found to be varying significantly depending on the university they attend. The mean attitude level of the pre-service teachers studying in Necmettin Erbakan University was found to be significantly higher than that of the pre-service teachers from Muğla Sıtkı Koçman University. This might be because of the different degrees of efficiency taken from the course of physical education and sports in two different universities. In addition to this, the state of sports facilities, pitches and equipments in these universities may have led to this result.

As a conclusion, it was found that while the pre-service classroom teachers' attitudes towards the course of physical education and sports culture vary significantly depending on the university attended and the reason for the selection of the department of classroom teacher education, they do not vary significantly by gender, father's profession and age.

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ “BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR KÜLTÜRÜ” DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ BELİRLENMESİ²

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmeni adaylarının “Beden Eğitimi ve Spor Kültürü” dersine yönelik tutumlarının; cinsiyet, baba mesleği, yaş, sınıf öğretmenliği bölümünü tercih nedeni ve öğrenim gördüğü Üniversite değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını bu değişkenler açısından incelemektir.

Araştırmanın evrenini 2014-2015 akademik yılında Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi (KNEÜ) ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi (MSKÜ), Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği ABD’nde öğrenim gören 2. Sınıf öğretmen adayları oluşturmuştur.

Bu çalışmada uzman görüşü alınarak araştırmacı tarafından geliştirilen “Beden Eğitimi ve Spor Kültürü Dersine Yönelik tutum Ölçeği” (BESKDTÖ) kullanılmıştır. Ölçek, kişisel bilgilere yönelik 4, beden eğitimi ve spor kültürü dersine yönelik tutumlarını belirlemek için 24 ve toplamda 28 sorudan oluşmuştur. Araştırmada beşli likert tipi bir anket kullanılmıştır.

Verilerin analizinde; toplanan veriler SPSS 16.0 paket programı ile değerlendirilerek, frekans, t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile analiz edilmiştir.

Öğretmen adaylarının beden eğitimi ve spor kültürü dersine yönelik tutumlarında; öğrencilerin ortalamalarının cinsiyete, babanın mesleği ve yaş değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ancak, sınıf öğretmenliğini tercih nedenlerinde ve öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre farklılık göstermektedir. KNEÜ’nde öğrenim gören öğretmen adaylarının tutumları, MSKÜ’nde öğrenim gören öğretmen adaylarına göre daha olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Öğretmeni, Beden Eğitimi dersi, Spor Kültürü Dersi, Tutum Ölçeği.

² Bu çalışma VII. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi’nde özet bildiri olarak sunulmuştur.

GİRİŞ

Toplumların genel anlamda kalkınmalarında eğitimin önemli bir yere sahip olduğu yadsınamaz bir gerçektir (Gökkyer, 2009: 68). Bu nedenle eğitim kavramı, yaşadığımız dönemin en önemli kavramlarından biri olup, üzerinde durulması gereken bir kavram olarak nitelendirilmektedir. İnsanlar yaşadıkları problemlerle ilgili çözüm ararken karşılırlarına hep eğitim çıkmaktadır. Eğitim üzerine yapılan birtakım psikolojik ve felsefi yorumların yanında birçok tanıma da yer verilmiştir (Başer, 2009: 8). En temel tarifi ile eğitim; davranış değıştirme süreci olarak tanımlanmaktadır (Türkoğlu, 2005: 43). Kavramsal açıdan ele alındığı zaman eğitim; bireyden topluma gelişimi ve yetişmeyi destekleyen, bir amaç çevresinde hareket etmeyi sağlayan etkinlikler şeklinde tanımlanmaktadır. Genel anlamıyla kavram olarak eğitim; bireyin davranışlarında meydana gelen bilgi, beceri ya da diğerk kişilik özellikleri yönünden gelişimi sağlayan sistemdir (Başer, 2009: 9). Harmandar (2004: 3) eğitimi “birey ve toplumu belirli bir hedef yolunda, düzgün bir yaşam standardına ulaştırmayı hedefleyen bilgi, beceri ve değerleri bir sonraki kuşağı aktarmayı sağlayan davranışlarda meydana gelen değışiklik süreci” şeklinde tanımlamıştır.

Eğitimden beklenen, insanların sahip oldukları gizil güçlerin ortaya çıkartılması ve üst düzeyde geliştirilmesidir. İnsanların zihinsel, duygusal, fiziksel ve toplumsal yönleriyle bir bütün olarak yetiştirilmeleri çağdaş eğitimin temel ilkeleri arasında yer almaktadır. Söz konusu ilkelere uygun olarak eğitimdeki amaçların gerçekleşmesi bireyin, zihinsel eğitiminin yanında fiziksel eğitimi ile mümkündür. Bu noktada beden eğitimi ve spor dersleri modern eğitim sisteminin ayrılmaz bir parçası olarak nitelendirilmektedir. Çünkü beden eğitimi ve spor dersleri hem hareket etmeyi öğreten hem de hareketler yoluyla öğrencilerin öğrenme becerilerinin geliştirilmesine katkı sağlayan bir ders olarak değerlendirilmektedir (Kangalgil, Hünük ve Demirhan, 2006: 49).

Beden eğitimi ve spor, toplumu meydana getiren insanların yaşamlarında üstlendikleri işler ve amaçlar açısından büyük önem taşımaktadır. Modern toplum yaşamında beden eğitimi ve spor etkinlikleri insanların değışik beklentilerine yanıt verebilmek için ilgi alanını genişleterek toplumsal sorunların çözümünde güçlü bir eğitim aracı olarak kullanılmaya başlanmıştır. Kavramsal açıdan ele alındığı zaman beden eğitimi ve spor, insanların fiziksel, ruhsal ve zihinsel gelişimlerinin yanında eğitim sistemi içerisinde sosyalleşme işlevini yerine getiren, böylece temel eğitim faaliyetlerinin tamamlayıcısı olan planlı ve bilinçli faaliyetler şeklinde tanımlanmaktadır (Çelik ve Pulur, 2011: 116). Çoban ve Ünveren (2007: 1) beden eğitimini “bireyin toplumsallaşma sürecinde meydana gelen fiziksel, zihinsel, ruhsal gelişimine katkı sağlayan fiziksel eylemler bütünü” beden eğitimi olarak tanımlamışlardır. Bu tanıma göre beden eğitimi, bireysel ya da grup eşliğinde belirli bir plan, programa dayalı, fiziksel ve zihinsel alt yapıya sahip, hedefe yönelik aktiviteler bütünü olarak değerlendirilmektedir. Hekim (2015: 53) beden eğitimini “bireyde bedensel, zihinsel, sosyal ve motorsal gelişimi destekleyen, belirli kurallar çerçevesinde meydana gelen, çoğunlukla bedensel açıdan gerçekleşen eğitim aktiviteleri” şeklinde tanımlamıştır. Açak (2006: 1) ise beden eğitimini “bireyin fiziksel ve ruhsal gelişimini desteklerken, bedensel bütünlüğü koruyan, bireyi hem kendi açısından hem de toplumsal düzene sağlayacağı katkı bakımından faydalı olmasına katkı sağlayacak faaliyetler” şeklinde tanımlamıştır.

Kavramsal açıdan ele alındığı zaman tutum; insanların kendi algı dünyalarının bir yönü ile heyecan, motivasyon, öğrenme ve idrak süreçlerinin devamlı bir organizasyonu şeklinde tanımlanmaktadır. Diğer bir ifade ile tutum, bazen nesne ya da kavramlara bazen de durumlara yönelik olarak bireyin belirli bir davranış göstermeye hazır olma durumunu ifade etmektedir (Ekici, Bayrakdar ve Hacıcaferoğlu, 2011: 831). Tutumlar bazen olumlu bazen de olumsuz olabilmektedir. Dolayısıyla tutumların sabit bir özellik göstermedikleri söylenebilir. Eğitim sistemi içerisinde de öğrencilerin derslere yönelik tutumları olumlu ya da olumsuz olabilmektedir (Çelik ve Pulur, 2011: 117).

Tutum olgusuna ilişkin ilk çalışmalar sosyal psikoloji alanında yapılmaya başlanmış olup, tutum kavramı esas olarak sosyal psikolojinin anahtar kelimesini oluşturmaktadır. Ancak davranış bilimleri alanında yapılan araştırmaların gelişmesi ile birlikte tutum olgusu da birçok alanda araştırma konusu haline gelmiştir. Nitekim tutum olgusu ortaya çıktığı günden itibaren psikoloji alanındaki yönetimbilimsel ve kuramsal çalışmalarda sıklıkla kullanılmış, zaman içerisinde sosyal bilimleri antropoloji, tarih, siyaset bilimi ve ekonomi gibi alanlarda da tutum kavramına ilişkin araştırmalar yaygınlaşmıştır (İnceoğlu, 2010: 6-7). Tutumlar insanların sergileyecekleri davranışları etkilediği için günümüzde tutum kavramına ilişkin araştırmalar hala güncelliğini korumaktadır (Güllü ve Güçlü, 2009: 139).

Öğrencilerin derslere yönelik tutumlarının olumlu olması dersi işleyen öğretmenlerin motivasyonlarının artmasına ve daha verimli ders işlemelerine katkı sağlamaktadır (Çelik ve Pulur, 2011: 117). Buna karşılık derslere yönelik tutumların olumsuz olması öğrencilerin derse yönelik ilgilerini azaltmaktadır. Bu durum öğrencilerin zaman içerisinde öğrencilerin derslere katılma düzeylerinin azalmasına, derslerde öğrencilerin sorunlar çıkarmalarına, derse verilen önemin azalmasına ve dersin işlenişinde birtakım sorunlar ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Güllü ve Güçlü, 2009: 139). Literatürde yer alan araştırma bulguları da öğrencilerin derslere yönelik tutumlarının eğitim yaşamını ve ders başarısını etkilediğini ortaya koymaktadır. Bunun temelinde tutumların insan davranışlarını şekillendiren duyuşsal etmenler olmaları yatmaktadır (Hünük, 2006: 1).

Öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik olumlu tutumlar geliştirmelerinde ve beden eğitimi dersleri ile öğrencilerin amaçlanan nitelikleri kazanmalarında beden eğitimi derslerinde görev yapan öğretmenlerin büyük bir rolü bulunmaktadır. Çünkü beden eğitimi derslerine gören öğretmenler beden eğitimi derslerinde uygulanan etkinliklerin yöneticisi konumundadırlar. Bunun yanında beden eğitimi derslerinde öğretmenlerin gerekli fiziksel becerilere sahip olmaları ve bilgiyi öğrencilere iyi aktarabilmeleri derslerin verimli geçmesi için oldukça önemlidir (Ünlü ve Aydos, 2007: 41). Bu noktada beden eğitimi derslerine girecek olan öğretmenlerin gerek mesleki yeterlikleri gerekse de beden eğitimi ve spora yönelik tutumlarının iyi bilinmesi beden eğitimi ve spor derslerinin daha verimli geçmesi için gerekli önlemlerin alınmasına yardımcı olacaktır. Bilindiği gibi eğitim fakültelerini sınıf öğretmenliği bölümlerinden mezun olan öğretmen adayları meslek yaşamlarında beden eğitimi ve spor derslerine de girebilmektedirler. Şüphesiz sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ev spor derslerine yönelik tutumlarının ve mesleki yeterliklerinin şekillenmesinde üniversite yıllarında almış oldukları eğitimin büyük bir etkisi bulunmaktadır. Bu nedenle sınıf öğretmeni adaylarının beden eğitimi ev spor derslerine yönelik

tutumlarının arttırılması meslek yaşamlarında sınıf öğretmenlerinin bu dersi verimli işlemelerine katkı sağlayacaktır. Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının arttırılması için de öncelikli olarak öğretmen adaylarının bu derse yönelik tutumlarını etkileyen parametrelerin iyi bilinmesi oldukça önemlidir. Bu kapsamda yapılan bu araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının beden eğitimi ve spor kültürü dersine yönelik tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Yapılan bu çalışmada eğitim bilimleri alanında sıklıkla kullanılan görgül (gözleme dayalı) araştırma modellerinden tarama tipi araştırma yöntemi kullanılmıştır. Görgül çalışmalar araştırmacıların yanıt bulmak istedikleri soruları yanıtlamak, yanıt bulmak istenen soruların doğru olup olmadığını sınamak istedikleri durumlarda hipotezler geliştirilerek, anket ve ölçekler kullanarak gerçekleştirdikleri araştırmalardan meydana gelmektedir. Gözleme dayalı olarak yürütülen çalışmalarda araştırmacılar denencelerini (hipotezler) test etmek amacıyla elde edilen verileri istatistiksel analize dâhil etmektedir. Gözleme dayalı araştırmalar içerisinde bulunan tarama tipi araştırmalar büyük örneklem gruplarının araştırmaya konu olan özelliklerinin (medeni durum, yaş, cinsiyet vb.) belirlenmesinde kullanılan betimsel araştırma yöntemi olarak bilinmektedir (Can, 2014: 8).

Araştırma Grubu

Araştırmanın evrenini 2014-2015 akademik yılında Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'nda öğrenim gören 2. Sınıf öğretmen adayları oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise, N. E. Üniversitesi Eğitim Fakültesi sınıf öğretmenliği Ana Bilim Dalı'ndan 124, M. S. K. Üniversitesi Eğitim Fakültesi sınıf öğretmenliği Ana Bilim Dalı'ndan 62 toplam 186 sınıf öğretmeni adayından oluşmuştur. Bu öğrenciler seçkisiz olmayan amaç örnekleme metodu ile belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada “Kişisel Bilgi Formu” ve “Beden Eğitimi ve Spor Kültürü” dersine yönelik tutum ölçeği (BESKDTÖ), veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: araştırmacı tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu”; araştırmaya konu olan Eğitim Fakültesi sınıf öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler hakkında bilgi toplamak amacıyla araştırmada inceleme konusu olan cinsiyet, baba mesleği, öğrencinin yaşı, sınıf öğretmenliği mesleğini tercih nedeni ve okuduğu üniversite gibi bağımsız değişkenleriyle ilgili 6 sorulardan oluşmuştur.

“Beden Eğitimi ve Spor Kültürü” dersine yönelik tutum ölçeği (BESKDTÖ): Araştırmacı tarafından ilgili literatür taranmış ve yapılmış olan çalışmalardan da esinlenilerek sınıf öğretmeni adaylarının beden eğitimi ve oyun öğretimi dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla tutum ölçeği geliştirilmiştir. Bu ölçek tek boyutlu olup 24 madden oluşmaktadır. 5’li Likert tipinde hazırlanan ölçeğin maddeleri, (1) “Hiç katılmıyorum”, (2)

“Katılmıyorum”, (3) “Kararsızım”, (4) “Katılıyorum” ve (5) “Tamamen Katılıyorum” şeklinde puanlanmaktadır. Ölçeğin güvenirlik-geçerlik çalışması 186 sınıf öğretmeni adayından toplanan veriler üzerinden gerçekleştirilmiştir. Beden eğitimi ve oyun öğretimi dersine yönelik tutum ölçeğinin güvenirlik katsayısı (Crombach alpha) .969 olarak bulunmuştur. Buradan hareketle ölçeğin güvenirliğinin oldukça yüksek olduğu görülmektedir.

İşlem

Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının uygulaması, gerekli izinler alındıktan sonra, öğrencilerin ders öncesindeki serbest zaman dilimleri içerisinde uygulanmıştır. Yönergede araştırmacının amacı ile ilgili gerekli açıklamalar yapılarak veri toplama araçlarının doldurulması hakkında detaylı bilgiler verilmiştir. Veri toplama aracı öğrenciler tarafından gönüllülük esasına dayalı olarak doldurulmuştur. Doldurulan anket formları araştırmacı tarafından, kontrol edilerek eksik veya yanlış dolduranlar araştırma dışında tutulmuştur. Daha sonra öğrencilere uygulanan ölçeklerin kabul edilebilir nitelikte olan 186’sı, değerlendirilmek üzere kodlanarak bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde; toplanan veriler SPSS 16.0 paket programı ile değerlendirilerek, frekans, t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile analiz edilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde araştırmaya konu olan sınıf öğretmeni adaylarının, beden eğitimi ve spor kültürü dersine yönelik tutumlarının; cinsiyet, baba mesleği, öğrencinin yaşı, sınıf öğretmenliğini tercih nedenleri ve okudukları üniversite değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Öğretmen adaylarının 41’i erkek, 145’i bayandır. Öğretmen adaylarının Beden Eğitimi ve Spor Kültürü dersine yönelik tutum puanları, cinsiyete göre farklılık göstermemektedir [$t_{(184)} = .555, p>.05$]. Başka bir ifadeyle öğretmen adaylarının cinsiyetleri Beden Eğitimi ve Spor Kültürü dersine yönelik tutumları üzerinde bir etkiye sahip olmadığını ortaya çıkarmıştır.

Örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin ortalamalarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır ($F=6.225; p>.05$).

Örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin ortalamalarının sınıf öğretmenliğini tercih nedeni değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=3.965; p<.01$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynaklarını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere (posthoc) geçilmiştir. Öncelikle varyans homojenliği denetlenmiş, varyansların homojen olduğu bulunmuş ($L_r = .978; p>.05$) bu nedenle scheffe test

tercih edilmiştir. Scheffe analizinin tercih edilmesinin bir nedeni de bu analizin α türü hataya karşı duyarlı olmasıdır. Örneklem grubunu oluşturan öğretmen adaylarının Beden Eğitimi ve Spor Kültürü dersi tutum ölçeği puanlarının hangi gruplar arasında farklılaştığının belirlemek amacıyla yapılan scheffe analizi sonucunda söz konusu farklılığın kendi isteği ile ailenin isteği arasında ailenin isteği grubun lehine $p<.05$ düzeyinde; kendi isteği ile devlette iş bulma düşüncesi arasında devlette iş bulma grubu lehine $p<.05$ düzeyinde; kendi isteği ile arkadaşlarının isteği arasında arkadaşlarının isteği grubu lehine $p<.05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Öğretmen adaylarının 124'ü Necmettin Erbakan Üniversitesinde, 62'si Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinde öğrenim görmektedir. Öğretmen adaylarının Beden Eğitimi ve Spor Kültürü dersine yönelik tutum puanları, öğrenim gördükleri üniversiteye göre farklılık göstermektedir [$t_{(184)} = 3.730, p<.05$]. Başka bir deyişle öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversite Beden Eğitimi ve Spor Kültürü dersine yönelik tutumları üzerinde bir etkiye sahip olduğunu ortaya çıkarmıştır. Konya Necmettin Erbakan Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının tutumları ($\bar{x} = 84.838$), Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının tutumlarına ($\bar{x} = 72.419$) göre daha olumlu bulunmuştur.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının beden eğitimi ve spor kültürü dersine yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Araştırmada kadın ve erkek öğretmen adaylarının beden eğitimi ve spor kültürü dersine yönelik tutumlarının benzerlik göstermesinin temelinde kadın ve erkek öğretmen adaylarının benzer spor özgeçmişine sahip olmalarının, bunun yanında üniversite yaşamında aldıkları beden eğitimi ve spor derslerinden beklentilerinin benzerlik göstermesinin yattığı düşünülebilir. Araştırmaya katılan kadın ve erkek öğrencilerin benzer sosyo-demografik çevrelerde yetişmelerinin ya da eğitim gördükleri üniversitelerde benzer sosyal ortamlara sahip olmalarının da bu sonucun ortaya çıkmasına zemin hazırladığı söylenebilir. Zengin, Hekim ve Hekim (2016: 3247) tarafından yapılan araştırmada da kadın ve erkeklerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının benzerlik göstermesinin temelinde benzer sosyal çevrelerde yaşamalarının etkili olduğu belirtilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının beden eğitimi ve spor kültürü dersine yönelik tutumlarının yaş grubu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasında araştırmaya katılan öğretmen adaylarının farklı yaş gruplarında olmalarına karşılık, psiko-sosyal açıdan benzer gelişim dönemi içinde bulunmalarının etkili olduğu düşünülebilir. Bunun yanında öğretmen adaylarının içinde bulundukları gelişim dönemleri itibarıyla beden eğitimi ve spor dersinden beklentilerinin benzerlik göstermesinin de bu sonucun ortaya çıkmasında etkili olduğu düşünülebilir.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının beden eğitimi ve spor kültürü dersine yönelik tutumlarının sınıf öğretmenliğini tercih etme nedenlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre sınıf öğretmenliği bölümünü ailesinin isteği ile tercih eden öğretmen adaylarının beden eğitimi ve spor kültürü dersine yönelik tutumlarının bölümü kendi isteği ile kabul eden öğrencilerden daha

yüksek olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde sınıf öğretmenliği bölümünü devlette iş bulma düşüncesi ile tercih eden öğretmen adaylarının beden eğitimi ve spor kültürü dersine yönelik tutumlarının bölümü kendi isteği ile kabul eden öğrencilerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonucun ortaya çıkmasının temelinde öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine bakışlarının ve mesleki öz-yeterlik algılarının öğretmenlik bölümünü tercih etme nedenlerine göre farklılık göstermesinin yattığı düşünülebilir.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının beden eğitimi ve spor kültürü dersine yönelik tutumlarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, Necmettin Erbakan Üniversitesi öğrencilerinin beden eğitimi ve spor kültürü dersine yönelik tutumlarının Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi öğrencilerine kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu sonucun ortaya çıkmasının temelinde öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversitelerde beden eğitimi ve spor kültürü derslerinin verim düzeyinin farklılık göstermesinin yattığı düşünülebilir. Bunun yanında üniversitelerin sportif olanaklarının, beden eğitimi ve spor derslerinde kullanılan saha, tesis ve malzeme yeterliği/yetersizliği gibi unsurların da bu sonucun ortaya çıkmasında etkili olabileceği söylenebilir.

Sonuç olarak, öğretmen adaylarının beden eğitimi ve spor kültürü dersine yönelik tutumlarının öğrenim görülen üniversite ve öğretmenlik bölümünü tercih etme nedenlerine göre anlamlı farklılık gösterdiği, buna karşılık öğretmen adaylarında cinsiyet ve yaş grubu değişkenlerinin beden eğitimi ve spor kültürü dersine yönelik tutumlar üzerinde anlamlı bir belirleyici olmadığı bulunmuştur.

REFERENCES

- Açak, M. (2006). *Beden Eğitimi Öğretmeninin El Kitabı*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Başer, S.A. (2009). *Öğretmen Niteliklerinin Beden Eğitimi Dersi Alan Öğrencilerin Bu Dersle Karşı Olan Tutumlarına Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Bolu.
- Can, A. (2014). *SPSS İle Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi*. 2. Baskı. Ankara: Pegem Akademi.
- Çelik, Z., Pulur, A. (2011). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumları. *VAN/YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, Özel Sayısı, 115-121.
- Çoban, B., ve Ünveren, A. (2007). *Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi*. Oğuzhan Zirek (Editör). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G. ve Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik SPSS ve LISREL Uygulamaları*. Pegem Akademi, Ankara.
- Ekici, S., Bayrakdar, A. ve Haccaferoğlu, B. (2011). Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersi Tutumlarının Değerlendirilmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1), 829-839.
- Gökkyer, N. (2009). Öğretmenlerin İlköğretim Müfettişlerince Yapılan Sınıf Denetimine Yönelik Algıları. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*, 68-76.
- Güllü, M. ve Güçlü, M. (2009). Ortaöğretim Öğrencileri İçin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği Geliştirilmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 138-151.
- Harmandar, İ.H. (2004). *Beden Eğitimi ve Spor'da Özel Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Hekim, M. (2015). *Çocuk Gelişimi ve Eğitiminde Beden Eğitimi Derslerinin Yeri ve Önemi*. VII. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi Kongre Bildiri Özet Kitabı. 21-23 Mayıs 2015, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.
- Hünük, D. (2006). *Ankara İli Merkez İlçelerindeki İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Sınıf Düzeyi, Öğrenci Cinsiyeti, Öğretmen Cinsiyeti ve Spora Aktif Katılımları Açısından Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- İnceoğlu, M. (2010). *Tutum Algı İletişim*. 5. Baskı. İstanbul: Beykent Üniversitesi Yayınevi.
- Kangalgil, M., Hünük, D. ve Demirhan, G. (2006). İlköğretim, Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması. *Hacettepe Journal of Sport Sciences*, 17(2), 48-57.
- Özdamar, K. (2013). *Paket Programlar İle İstatistiksel Veri Analizi*. Nisan Kitapevi, Ankara.
- Türkoğlu, A. (2005). *109 Soruda Öğretmenlik Meslek Bilgisine Giriş*. İstanbul: Kare Yayınları.
- Ünlü, H. ve Aydos, L. (2007). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kullandıkları Öğretim Yöntemleri. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 40-51.
- Zengin, S., Hekim, M. ve Hekim, H. (2016). Ortaokul ve Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının Cinsiyet ve Öğrenim Kademesi Değişkenine Göre İncelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 13(2), 3242-3251.
- www.konya.edu.tr/temelegitim/sayfa/5156, 23.01.2018.